

Dotaz do právní poradny č. 8.

Nárok na náhradu škody způsobené pádem ze střechy domu.

Pojišťovna Kooperativa neuhradila uplatněný nárok v úplné výši, neboť hradí pouze přímé škody, nikoliv tzv. jiné finanční škody. Jedná se o škodu, kterou pojišťovna neuhradila, spočívající v nákladech na půjčení náhradního vozu, který si po dobu opravy vlastního automobilu poškozený půjčil.

Ve výše uvedené věci pojišťovna Kooperativa neuhradila nárok poškozeného, v předané dokumentaci nejsou příčiny jednání pojišťovny uvedeny, pravděpodobně se jedná o škodu nekrytou uzavřenou pojistkou.

Ke škodě na automobilu došlo pádem sněhu ze střechy domu. Pojišťovna uhradila škodu na vozidle, ale neuhradila poškozenému škodu dle faktury – Autoservis, ve výši 24.889,-Kč včetně DPH 20%, vystavenou za zapůjčení osobního automobilu Škoda Octavia, jako náhradního vozidla. Následně poškozený (postupitel) postoupil pohledávku za pojišťovnou Kooperativou ve výši 24.889,-Kč Autoservisu (postupník). Následně Autoservis zastoupený firmou Mandát požádal o plnění částky 24.889,-Kč SVJ, s tím, že částka byla navýšena o 2.700,-Kč (údajné náklady dle vyhl. č. 177/1996 Sb.)

Ve výše uvedené věci je základem nároku škodný děj, kdy sněhová masa spadla ze střechy domu na vozidlo žalobce a způsobila škodu. Odpovědnost vlastníka domu je dána ve smyslu § 420 občanského zákoníku. Povinností vlastníka domu bylo provést opatření zamezující či snižující možnost sesuvu sněhu a pádu se střechy domu na veřejně přístupná místa nebo alespoň na možnost takového nebezpečí v daném místě upozornit a porušení prevenční povinnosti (§ 415 obč. zák.) bylo v daném případě v příčinné souvislosti se škodou způsobenou žalobci na jeho autě. Obecná preventivní povinnost znamená, že každý je povinen zachovávat vždy takový stupeň pozornosti, který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který (objektivně posuzováno) je způsobilý zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku.

Za škodu tedy odpovídá vlastník (spoluvlastníci) domu, zůstává otázkou, zda za škodu solidárně nebo se samostatně odpovídá i SVJ jako zákonný správce dle zákona č. 72/1994 Sb., který vykonává správu, provoz a opravy společných částí domu. Tedy jinými slovy, zda lze ze zákonných povinností společenství vlastníků jednotek dovodit i odpovědnost za vlastníka domu. V zákoně č. 72/1994 Sb. jsem nenašel o odpovědnosti za škodu společenství, způsobenou odpovědností vlastníka domu za stav nemovitostí a škody z toho vzniklé, žádnou zmínku. Pokud bych vycházel z analogie, kdy je rozdílná osoba vlastníka a správce, tak např. ve smyslu ust. § 9a odst. 2 silničního zákona (zák. č. 135/1961 Sb.), za škody způsobené sjízdností komunikace odpovídá správce této komunikace. V tomto případě je odpovědnost správce v zákoně přímo zmíněna. Protože odpovědnost společenství v zákoně přímo zmíněna není, v případě pádu sněhu ze střechy domu, jsou odpovědní pouze spoluvlastníci jednotek a spoluvlastníci společných částí domu.

Co se týká samotné škody, tak to je újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi, a je tedy napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především poskytnutím peněz, nedochází-li k naturální restituci. Skutečnou škodou je taková újma, která znamená zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí.

Ušlý zisk je ušlý majetkový prospěch a spočívá v nenastalém zvětšení majetku poškozeného, které by bylo možno - kdyby nebylo škodné události - důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí.

Újma spočívající ve ztrátě možnosti užívat auto nemůže být skutečnou škodou, pokud poškozený v předmětném období nevynaložil žádné náklady na pronájem srovnatelného náhradního auta, a tudíž nedošlo ke zmenšení jeho majetku. Přitom za skutečnou škodu nelze považovat ty náklady, které by poškozený vynaložil na pronájem srovnatelného vozidla, aniž tyto náklady vynaložil ve skutečnosti (jeho majetek se o takto vynaložené náklady nesnížil – formální řešení postoupením pohledávky situaci zcela neřeší). Pokud tvrzená škoda nevznikla (tj. nedošlo ke zmenšení, příp. k nenastalému očekávanému zvětšení majetku), neměla by být ani nahrazena (servis ale může vydat potvrzení o platbě a tato teoretická úvaha padá). Je i otázkou výše takto uplatněné škody – jízdou se jistě amortizuje vozidlo půjčené i vlastní vozidlo poškozeného, amortizace by se tedy mohla odečíst.

Dále by se při určení výše škody mělo též posoudit případné spoluzavinění poškozeného. Např. v soudní praxi byl řešen případ spoluzavinění poškozeného majitele vozidla při porušení zákazu stání v místě zaparkování automobilu poškozeného pádem sněhu ze střechy domu. Takové neoprávněné parkování může však být jednou z dalších příčin, jež vede ke vzniku škody na voze zde umístěném. Nebýt totiž protiprávního jednání poškozeného, spočívajícího v porušení pravidel silničního provozu, samotným pádem sněhu na komunikaci, kde stání vozidel není dovoleno, by k poškození parkujícího vozu nemohlo dojít.

Výše uvedenou věc tedy lze obecně uzavřít tím, že poškozený má nárok na náhradu škody, spočívající v opravě poškozeného vozidla a nárok na úhradu nákladů spojených se zapůjčením náhradního vozidla po dobu prokazatelné opravy vozidla poškozeného.

V konkrétní věci však doporučuji alespoň:

- přesně specifikovat plnění, které má SVJ, a to doplněním smlouvy o postoupení pohledávky, kde nárok poškozeného musí směřovat nikoliv proti pojišťovně Kooperativa, ale proti vlastníkům domu nebo alespoň SVJ musí být zřejmé, že se jedná o nárok ze zapůjčení náhradního vozu po dobu opravy vozu poškozeného,
- provést pouze úhradu částky dle faktury Autoservis bez nákladů jeho zástupce (není to advokát, vyhl. č. 177/1996 Sb. se na něj nevztahuje).

Mgr. Václav Vondrášek